Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

5.6.2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Suomen kanta kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES suosituksiin Itämeren vuoden 2018 kalastusmahdollisuuksista
Asiantuntijakuuleminen 7.6.2017

# LAUSUNTO EHDOTUKSESTA SUOMEN KANNAKSI ITÄMERELLÄ SOVELLETTAVISTA KALASTUSKIINTIÖISTÄ VUONNA 2018

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) asiaa koskevaan neuvonantoon ja maa- ja metsätalousministeriön laatimaan perusmuistioon (MMM2017-00377) Suomen kannasta.

SVK esittää lausuntonaan lohta, turskaa ja meritaimenta koskien kunnioittavasti seuraavaa.

## LOHI

NEUVONANTO LOHESTA

Neuvonanto sisältää arvion Itämeren lohen enimmäispyyntikiintiöistä (TAC), joiden mukaan kaupallisen kalastuksen lohenkalastuksen saaliit Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella eivät saa vuonna 2018 ylittää 116 000 lohta ja vastaavasti Suomenlahdella 11 800 lohta, mitkä vastaavat kuluvalle vuodelle annettuja suosituksia.

ICES:n neuvonannon mukaan pohjaluvuista tulee vuoden 2016 havaintojen perusteella vähentää hylkeiden vahingoittaminen lohien määrä, raportoimaton ja väärinraportoitu saalis sekä Venäjän osuus, jotka supistaisivat kiintiöitä 17 prosenttia kuluvalle vuodelle myönnettyihin kiintiöihin verrattuina. Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella EU:n enimmäiskiintiöksi muodostuisi siten 79 854 lohta ja Suomenlahdella 8 670 lohta.

ICES esittää, että kalastus pääaltaalla ja Pohjanlahdella järjestetään jokikantakohtaisesti joko joessa tai jokisuilla ja mitoitetaan kunkin kalastettavan kannan mukaisesti. Näin vältetään useaan lohikantaa kohdistuva sekakantakalastus, joka pääaltaalla ja Pohjanlahden rannikolla uhkaa heikkoja lohikantoja. Heikkojen kantojen elvyttämiseksi tarvitaan kalastuksen säätelyä niiden syönnösalueiden lisäksi jokisuissa ja joissa sekä vaelluesteiden poistoja ja elinympäristökunnostuksia.

Pääosa Suomenlahden lohista ovat ICES:n mukaan istutettuja, joihin kalastus tulisi kohdentaa. Lohenkalastusta alueella ei tule lisätä ja villien lohikantojen kalastuskuolevuuden tulee olla mahdollisimman pieni. ICES suosittelee istukkaiden eväleikkauksia, jotta saadaan nykyistä selkeämpi käsi-

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

5.6.2017

tys villien lohien esiintymisestä ja niihin kohdistuvasta kalastuksesta. Kalastusta tulee Suomenlahdella ohjata kiintiöiden lisäksi mm. tehokkaammalla kalastuksen valvonnalla ja luonnonlohijokien suualueiden rauhoittamisella.

VALTIONEUVOSTON KANTA

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

Suomi kannattaa TAC:n pienentämistä tieteellisen neuvon mukaisen laskelman suuntaisesti. Suomi kuitenkin voi, mikäli se on edellytys hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttamiselle, hyväksyä ratkaisun, jossa TAC pidetään nykytasolla. Lähtökohtana on tällöin Itämeren lohen hoitosuunnitelman kalastuskuolevuuden arvo 0,1. Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä ja edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja jos sellaista todennetaan, se viipymättä jo kokonaan eliminoidaan.

SVK kiinnittää huomiota siihen, että
*-Itämeren lohikantojen tilassa ei olla saavutettu vielä tavoitteena olevaa 75% smolttituotantoa kattavasti. Monissa heikoimpien jokien lohikannoissa tavoitteeseen pääsy vaatii sekakantakalastuksen vähentämistä Itämeren pääaltaalla ja lisäksi jokisuiden ja jokien kalastuksen säätelyä.*
*-ICESin mukaan esimerkiksi Simojoella ei olla vielä 2016 päästy 75% smolttituotantoon eikä pitkän ajan ennuste vuoteen 2023 näytä myöskään lupaavalta. Simojoki on ainoa kokonaan Suomen alueella virtaava merkittävä luonnonlohijoki, jonka lohikannan tilasta on syytä pitää erityistä huolta.*
*-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla ei ole kansainvälisen merentutkimusneuvoston suosituksen mukainen.*
*-Komission ehdotuksessa Itämeren lohen hoitosuunnitelmaksi, ei lohen kalastuskuolevuuden arvoa ole tieteellisesti arvioitu, eikä sen laskemisen huomioon otettavia tekijöitä ole ICESin mukaan tarkasti määritelty.*
*-Kalastuksen säätelyn ohella EU:n vesipuitedirektiivin tehokas toimeenpano on välttämätön lohikantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi*

***SVK esittää, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti lohikiintiötä tulee pienentää ICES:n neuvonannon mukaisesti noin 79 000 loheen.***

***SVK esittää, että jäsenmaiden tulee ryhtyä nopeisiin toimiin elinympäristöjen kunnostamiseksi ja vaellusesteiden poistamiseksi Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohijoissa EU:n vesipuitedirektiivin mukaisesti.***

Suomenlahden lohen TAC

Suomen kannassa esitetään Suomenlahden lohikiintiön supistamista tieteellisen neuvonannon mukaisesti.Suomi voi kuitenkin, mikäli se on edellytys

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

5.6.2017

kokonaisratkaisun saavuttamiselle, hyväksyä Viron tavoitteen pitää TAC nykytasolla. Lisäksi Suomi katsoo, että tulisi pyrkiä siihen, että kalastus kohdistuu istutettuihin kaloihin.

SVK kiinnittää huomiota siihen, että
*-Käytettävissä oleva tieteellinen tutkimustieto tulisi ottaa huomioon etenkin kalastuskiintiöitä määritettäessä, jonka toteuttamiseksi ICES antaa vuosittaiset suositukset kalastuskiintiöistä komissiolle, joka ottaa suositukset huomioon päättäessään kiintiöistä.*
*-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla ei ole kansainvälisen merentutkimusneuvoston suosituksen mukainen*
*-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla estäisi Suomenlahden pienten lohijokien villien kantojen elpymisen*
*-Kalastuksen säätelyn ohella EU:n vesipuitedirektiivin tehokas toimeenpano on välttämätön lohikantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi*

***SVK esittää, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti lohikiintiötä tulee pienentää ICES:n neuvonannon mukaisesti 8 670 loheen.***

***SVK esittää, että jäsenmaiden tulee ryhtyä nopeisiin toimiin elinympäristöjen kunnostamiseksi ja vaellusesteiden poistamiseksi Suomenlahden lohijoissa EU:n vesipuitedirektiivin mukaisesti.***

**Sekakantakalastus**
SVK:n mielestä ei riitä, että Suomen kantaluonnoksen mukaan "Suomi nostaa sopivissa asiayhteyksissä esiin lohen sekakantakalastuksen ongelmat", vaan Suomen tulee aktiivisesti ja yhteistyössä Ruotsin kanssa korostaa tieteellisen neuvon mukaisesti toimia sekakantakalastuksen välttämiseksi.

ICES toteaa, että lohenkalastus Itämeren pääaltaalla (ajosiimakalastus) ja Pohjanlahden rannikolla (rysäkalastus) on sekakantakalastusta, joka uhkaa heikkoja lohikantoja. ICES:n mukaan kalastus tulisi järjestää lohikantakohtaisesti. Tämä edellyttäisi kalastuksen siirtämistä jokiin ja jokisuihin, jolloin sitä voidaan säädellä kunkin kalastettavan kannan mukaisesti.

Lohenkalastuksen säätely vaikuttaa myös osaltaan uhanalaisten meritaimenkantojen kalastuskuolleisuuteen, koska lohipyydykset ovat sopivia myös meritaimenen kalastukseen. Siksi kalastuksen säätelyssä tulee huomioida myös meritaimenten joutuminen sivusaaliiksi pyynnin yhteydessä.

***SVK esittää valtioneuvoston kannan tarkentamista niin, että Suomi yhteistyössä Ruotsin kanssa nostaa esiin sekakantakalastuksen haitallisten vaikutusten vähentämisen osana enimmäispyyntikiintiöiden määrittelyä, tavoitteenaan heikoimmassa tilassa olevien lohikantojen suojelu sekä Simojoen ja muiden vielä heikkojen lohikantojen vahvistaminen.***

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

5.6.2017

**Kaiken kalastuskuolevuuden ottaminen huomioon kalastuksen säätelyssä**

Suomen kannanotossa esitetään, että kaikki kalastuskuolevuus on otettava huomioon kalastuksen säätelyssä. Itämeren lohen monivuotisessa hoito-ohjelmaluonnoksessa katsotaan, että lohen pyyntikiintiön tulee sisältää myös kalastusmatkailupalveluja tarjoavien alusten lohisaaliit vapaa-ajankalastuksessa. ICES puolestaan toteaa, että uusien tilastojen mukaan lohen uistelusaaliit ovat liian pieniä lohisaaliita arvioitaessa.

SVK toteaa, että
*-Lohen vapaa-ajankalastuksesta Itämerellä on valmistumassa selvitys, joka julkaistaneen vuonna 2018.*
*-Suomessa lohen vapaa-ajankalastusta merellä ohjaa kahden lohen päiväkiintiö, Ruotsissa vapaa-ajankalastajat voivat ottaa saaliiksi vain istutettuja, rasvaeväleikattuja lohia ja Saksassa vapaa-ajankalastajille on kolmen lohikalan (lohi/meritaimen) päiväkiintiö.*
*-Tanskan vapaa-ajankalastusjärjestö suosittelee merikalastuksen kahden lohen päiväkiintiötä.*
*-Jokialueiden vapaa-ajankalastuksen lohenkalastuksen säätely tulisi pitää kansallisena tai valtiosopimuksin säädeltynä kuten rajajoet Tornionjoki, Tenojoki ja Näätämöjoki ovat Suomessa ja Simojoki kansallisella lohiasetuksella säädeltynä.*

***SVK:n mielestä vapaa-ajankalastajien kalastuksen säätelyyn soveltuu hyvin Suomessa käytössä oleva kalastajakohtainen päiväkiintiö. Sitä voitaisiin soveltaa lohen vapaa-ajankalastukseen koko Itämeren alueella, mikäli vapaa-ajankalastajien lohisaaliista tehtävän selvityksen perusteella tällainen tarve todetaan.***

**TURSKA**

Itäisen ja läntisen turskakannan TAC

Itäisen turskakakannan tilasta ICES ei voi antaa arviota, mistä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuen suosituksen kiintiön pienentämiseksi. Suomi kannattaa TAC:in olennaista pienentämistä ICES:n neuvon suuntaisesti.

Läntisen turskakannan tila on ICES arvion mukaan heikentynyt merkittävästi ja siihen kohdistuvaa kalastuskuolevuutta on olennaisesti vähennettävä. Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti ja katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuvat kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

***SVK pitää Suomen kantaa hyvänä***

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

5.6.2017

**MERITAIMEN**

Itämeren meritaimenesta ei EU:ssa tehdä päätöksiä, koska se ei kuulu kiintiölajeihin. Valtioneuvoston kannanottoluonnoksessa meritaimenta kuitenkin käsitellään ja todetaan, että ICES:n neuvonannon mukaan, meritaimenen kohdennettua kalastusta ja joutumista sivusaaliiksi muussa kalastuksessa tulisi vähentää Pohjanlahdella ja eteläisellä Itämerellä villien meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä.

SVk toteaa, että
*-Suomen meritaimenkantojen tila on Itämeren rantavaltioista kehnoimmasta päästä ja kaikki Suomen kannat ovat äärimmäisen uhanalaisia.*
*-Meritaimenkantojen ahdinko on erityisen suuri Pohjanlahdella, jossa uhanalaiset kalat tulevat pyydetyiksi sivusaaliina.*
*-Meritaimenkantojen elvyttämisessä olennaista on saada niiden kutujokiin kalateitä.*
*-MMM on valmistellut Suomen Itämeren meritaimenkantojen jokikohtaisen elvytysohjelman, jonka luonnosta esiteltiin tammikuussa 2017, mutta ohjelmaa ei ole vahvistettu.*

***SVK esittää valtioneuvoston kannan tarkentamista niin, että Suomen Itämeren meritaimenkantojen hoito-ohjelma vahvistetaan kansallisen kalastuslain 34 §:n tarkoittamaksi valtakunnalliseksi kalavarojen hoitosuunnitelmaksi ja että Suomi pyrkii aktiivisesti edistämään meritaimenkantojen hoitosuunnitelman tekemistä koko Itämerelle.***

Ystävällisin terveisin

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Markku Marttinen
toiminnanjohtaja